

ЧОТИРИ «ЄГОРІЯ»

Віктор НОВАК,
голова ради
ветеранів села
Підлозці.

ЙОСИПА СМОЛІНГА

**Повний кавалер Георгіївських
хрестів спочиває
на кладовищі у Боремці...**

талі для догляду за ним спеціально виділили солдата і охоронця. Якраз тоді у госпіталі поранених відвідала імператриця. Дізнавшись, що тут лікується повний кавалер «Єгорія», зустрілася із Йосипом Антоновичем і пообіцяла, що після одужання і війни йому виділять квартиру, а його діти матимуть право на безкоштовне

На кладовищі у селі Боремець похований Йосип Антонович Смолінг. Лише істинні краснавці знають, що Йосип Смолінг – кавалер чотирьох знаків військової доблесті, які, зазвичай, називають «Георгіївськими хрестами». Цю нагороду у 1807 році заснував російський імператор Олександр I для нагородження нижніх чинів армії і флоту за подвиги і мужність у военний час. Заслужити «Єгорія» можна було тільки справжньою хоробрістю і відвагою в бою. Серед нижніх чинів це була найпочесніша і найшанованіша нагорода, яку не знімали з грудей навіть після присвоєння офіцерського чину. До того ж офіцери із гордістю носили «Єгорія» поруч із офіцерськими нагородами. «Георгіївський хрест» вважався найдемократичнішою нагородою для нижніх чинів, оскільки його вручали незалежно від звання, походження, а інколи нагороджених вибирали згідно із рішенням зборів роти чи батальйону. Нижні чини, удостоєні «Єгорія», одержували пожиттєву пенсію і звільнялися від тілесних покарань. Крім того, вони користувалися іншими пільгами...

Йосип Смолінг народився у селі Тарновата Томашевського повіту Люблінського воєводства (Польща) у 1878 році в українській родині. Шість років навчався в школі у Варшаві, після цього – у військовому училищі в Замості. Служив у Варшаві унтер-офіцером. Під час Першої світової війни свою дружину Анну Анд-

рївну і двох діток евакуював у Смоленськ, а сам пішов служити у царську армію. Служив у полковій розвідці. За відвагу і виявлену у боях мужність був нагороджений чотирма «Георгіями». Після кожного нагородження його підвищували у званні і виплачували грошову винагороду: за медалю IV ступеня – 36 рублів, III ступеня – 60, II ступеня – 96, I ступеня – 120 рублів. Ці кошти під час проходження служби виплачували як додаток до «жалування», а після звільнення з армії – як пенсію.

В останньому бою, коли російським воякам довелося піднятися у штикову атаку, Йосипа Смолінга важко поранило, він одержав контузію і був відправлений у госпіталь на територію Росії. У госпі-

навчанню.

Однак у Росії розпочалася революція і Йосип Смолінг повернувся у Польщу. Під час війни хата була зруйнована, однак залишилися ліс і 14 га землі, на яких учорашній воїн взявся господарювати. До того ж відважному унтер-офіцеру державна виділила пенсію у розмірі більш як 300 злотих. Подейкують, за ці гроші тоді можна було придбати чотири корови. Іншими словами, держава на ділі, а не на словах переймалася долею тих, хто за неї кров проливав і в окопах гнив. До цього часу зберігається довідка, видана Йосипу Смолінгу про інвалідність.

15 листопада 1944 року українці почали депортувати з Польщі, відтак Смолінгів у 1945 переселили у село Прогрес Миколаївського району Запорізької області, а з 1947 року сім'я стала проживати в Боремці. В описному листі інформується, що сім'я Смолінгів залишила у Польщі житловий будинок площею 130 м², хлів – 144 м², кухню – 192 м², 14 га землі та інше.

Дочка Йосипа Смолінга – Ольга Йосипівна, 1930 року народження, проживає у селі Топілля. Ще одна дочка Олена проживала у Боремці. Син Микола загинув 5 травня 1945 року за кілька миттєвостей до Перемоги під час Берлінської операції. Сам кавалер чотирьох Георгіївських хрестів відійшов у вічність у 1960 році.

На жаль, поки що невідомо, за які подвиги Йосипу Смолінгу вручали Георгіївські хрести. Коли ми надіслали лист в один із архівів Російської Федерації, то нас поінформували: для того, аби розпочати архівні пошуки, необхідно на адресу архіву перерахувати 1500 рублів. Йдеться приблизно про 300 гривень. Сподіваюся, що громада спроможна відшукати такі кошти. Можливо, це дасть змогу перегорнути ще одну славу сторінку подвигу нашого земляка...